

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési pénzek és reclamátlok,
valamint a lap szellemi részét illető
közlemények

Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

XX. évfolyam.

Felelős szerkesztő és kiadó:
F E I G L G Y U L A.

19. szám.

A viharágyúkról.

I.

Mire nem viszi az embert a kényszerűség, a létfenntartási ösztön?! A sajátja megtartásáért vitt küzdelem leleményessé teszi őt s az értelmi fejlődés fokán oly dolgokat produkál, melyek bámulatba ejtik a laikus szemlélőt.

A gyöngé ember immár meg tud küzdeni mindenféle természeti erővel, szolgáljává, munkásává teszi a levegőt, a vizet, a tüzet, sőt igájába fogja még a rettegett villámot is. Most meg szembe száll a légkör elemeivel, beleavatkozik a természet háztartásába, összefogdossa a villámokat, esőt csinál s elüzi a vihart, jégesőt. De nem boszorkánysággal, nem emberfölötti, bűvös eszközökkel, hanem oly egyszerű módon, hogy ép az eszközök egyszerűsége ejt minket bámulatba. A természet örök törvényeit tanulmányozva, az ember minden tüneményénél kereste az okozati összefüggést; kereste s meg is találta s ezzel egyetemben megtalálta a módozatot is, hogy a tüneményt maga is előidézzé vagy annak elejét vegye.

Igy vagyunk a jégesővel is. A természet törvényei szerint a jég csak nyugodt s hideg légrétegben képződik. Mi természetesebb tehát, mint hogy az ember mesterséges módon erős légréteget idéz elő s ezzel, valamint felfelé ható meleg légáramlatok segítségével elejét veszi a jégképződésének s elhárítja a gazdasági szempontból legsúlyosabb elemi csapást: a jégverést.

S mikép eszközli ezt? Igen egyszerűen a vézsfelhők felé irányított, sokszor ismételt erős lövöldözéssel. Tény, hogy az ágyuzás, a hosszabb

ideig tartó lövöldözés, bombázás rendkívül erős befolyást gyakorol a légkörre s annak tüneményeire, melyekben sokszor a legmeglepőbb fordulatokat idézi elő. E tény nem egy háborúnak a történetéből lett nyilvánvalóvá; s ez a tapasztalat hozta létre az ugynevezett viharágyúkat.

A viharágyú nem egyéb mint közönséges tarack ellátva egy felfelé valamennyire szélesbedő kéményszerű tölcserrel, melynek az a célja, hogy a tarack elsütésekor fejlődő gázokat együtt tartsa s azoknak irányt szabjon egyenesen a vézsfelhők felé. Az explodáló puskapor, az előretolt sűrített gáz- és légoszlop örvényszerű kavargásba hozza a fölötte álló légréteget, emelvén egyuttal annak hőfokát is, és ha e mesterséges légréteg elég erős s elég magasra felhat, elüzi a vézsfelhőket s megakadályozza a jégeső képződését.

Az ágyuzás dinamikai hatása sok körülménytől függ. Az újabb észleletek megcáfolják azt a véleményt, mintha a hosszabb (4 méteres) és cilindres tölcserék nagyobb hatást gyakorolnának. Nem a mozsár nagysága az irányadó, hanem a töltény ereje, s a tapasztalat igazolta, hogy az aránylag kisebb tölcserű, de erősebb tarack sokkal szembe-tünőbb változást idézett elő még 1200 méter magasságban úszó felhők között is. Az erősebb tölténynek robbanása nemcsak erősebb gázfejlődéssel jár, hanem ebből folyólag nagyobb sebességű s így összetartóbb és magasabbra ható örvény-oszloppal, a miért is hatása elmaradhatatlan.

Hogy azonban az ágyúlövések hatásosak legyenek, azokat természetesen nem egyenkint s szórványosan kell a közeledő zivatarnak elébe küldeni.

A védekezésnek csak akkor lesz eredménye, ha a viharágyúknak egész láncolatát hozzuk lehetőleg egyszerre működésbe, s ha egy-egy telepen 10—20 lövést eszközünk rövid időközökben egymás után. Ilyenformán a levegő több helyütt egyszerre s nagyobb területen jön erősebb kavargásba, miáltal a felhők vagy eredeti irányukat megváltoztatják, vagy pedig (s erős lövöldözésnek ez a rendes eredménye) minden kár nélkül szétfoszladoznak. Érdekes szemlélni azt az örvényszerű mozgást, a mit egy elég erős lövés előidézik; mintha csak lyukat fúrnánk a felhőkbe. Legszembetűnőbb a hatás a gyorstüzelés alkalmából, a mit akkor eszközölnék, mikor a zivatar a telep közvetlen közelébe ér. Néhány percig tartó lövöldözés után a vézsfelhők szakadoznak s a veszedelem a legtöbb esetben egy kis csöndes esővel kár nélkül elmúlik.

A jégkár elleni védekezésnek ez a módja egyre nagyobb tért hódít. Olaszországban s Stájerben már néhány éve alkalmazzák sikerrel s újabban nálunk Magyarországon utánzókra talált a jó példa.

Nálunk, Köszegen is felvették a viharágyúk kérdését. Az érdekelt gazdák a telep-berendezés költséges volta miatt a városhoz fordultak támogatásért. A városi közgyűlés pedig megbízást adott, hogy ez ügy tanulmányoztassék. Ami, jégverésektől oly sűrűn s oly súlyosan látogatott vidékünkön a viharágyúk ügye elvitáztatlan fontosságú gazdasági kérdés, a mit egyszerű tudományszóval elvitni nem lehet. Száz meg száz gazdánk háztartásában a gabona-, de még inkább szőlőtermés életkérdéssé lehet, azért ez az ügy megérdemli a leggondosabb, a legbehatóbb tanulmányozást.

TARCA.

Csak egy kis nyugalom!

Tízegy órakor délelőtt; gyönyörű szép tavaszi nap.

Albertina, 30 éves.

Péter, 36 éves.

Egy kocsi, 60 éves.

(Péter és Albertina együtt lépnek ki egy házlól. Kocsi áll a kapu előtt. Albertina beszéli, Péter egészen halkán néhány szót vált a kocsissal.)

A kocsi. Értem! (Gyorsan pillantást vet Albertinára, megcsiklandozza ostorával lovát; a kocsi elindul.)

Albertina. Mit mondtál neki?

Péter. Kinek?

Albertina. A kocsisnak.

Péter. Megmondtam, hogy hová hajtson.

Albertina. Egyebet nem?

Péter. Nem.

Albertina. De ugy tetszett, mintha . . .

Péter. Micsoda?

Albertina. Semmi. Tévedtem. (Szünet.)

Albertina. Mily szép az idő! Ah mily kellemes?

Miert nem vettünk nyitott kocsit, Péter?

Péter. Eppen nem találtam mást.

Albertina. Mint mindig, ha szép az idő; csak esett volna az eső . . . ! Kérlek, bocsásd le az ablakokat! Hadd szívjam magamba a friss levegőt.

(Péter mindkét oldalt lebocsátja az ablakokat.)

Albertina. A levegő üde . . . ah, mily üde! Milyen szép lehet ma a vidéken.

Péter. Igen! És örülök, hogy néhány napra Mihályi doktorhoz akarsz menni. Nagyon ügyes orvos; kitűnően fog kezelni.

Albertina. Nem kell nekem orvos, se kitűnő kezelés. Jól tudom, mire van szükségem. Csak egy kis nyugalom. Nem kell egyéb, csak egy kis pihenés a zöldben. Ha Mihályi barátod még mást is akar belém tönni, úgy el fogom kergetni — azt mindjárt most mondom neked. Csöndet, virágot és zöld leveleket, ez mind, ami kell s ez elég kevés.

Péter. Látod, mindezt meg fogod találni Mihályi doktornál. Birtoka elragadtató. . . Nagy síkság közepette — rengeteg nagy mezők, folyócska, talán inkább patak, de olyan sima és tiszta, azután meg erdők — pompás erdők! . . . Hiszen majd meglátod.

Albertina. Megfutamok az erdőben . . . sohse fogok az erdőbe menni. A tágas mezőn akarok ügyl-

getni, ott árnyas fa alatt heverészni és kibámulni a nagy síkságra . . . nagyon szeretem a síkságot . . . fűnt a végnélküli égboltozattal és a távol látóhatárral.

Péter. Mihályi háza magaslaton áll.

Albertina. Oh, az szép! Ott ki fogom nyitni reggel az ablakokat és gyönyörködni a nap keltében. Láttad már, milyen ünnepélyes lassúsággal emelkedik fel az égboltozat. És ha azután egész pompájában kibontakozik mint a hatalmas veres virág, akkor azt mondom neki: „Csak végezd a dolgot! Én most lefekszem”. Behuzom a függönyöket, kinyújtózkodom az ágyamon és alszom . . . aludni fogok mosolyogva s boldogan, hogy aludhatom, míg a nap dolgozik.

Péter. Anyira fáradt vagy édesem?

Albertina. Több, mint fáradt. Én . . . de nem fogsz megijedni, ha megmondom, mi vagyok?

Péter. Nem!

Albertina. Miért nézsz úgy rám? Miért bámulsz meg minden járó-kelőt? Valami különösét látsz rajtam? Nem jól áll a kalapom? Csunya vagyok vagy nevetséges? Beszélj!

Péter. Ne kiabálj! Nagyon szép vagy. Csak ne kiabálj!

Albertina. Hiszen nem kiabálok. Nagy titkot aka-

Dr. WOSINSKI ISTVÁN

kénés gyógyfürdője Balfon

1 órányra Szombathelytől

(Sopron mellett) 2 vasúti állomással.

A déli vasút mentén „Képhaza Balf”, a győr-sopron-ebenfurti vonalon pedig „Balf” elnevezéssel, a mely utóbbi állomás a fürdő közvetlen közelében van. — Gyógyjavallatok: izom- és izületi csúsz, bénulások, ideggyógy, vesze- és hólyag-bántalmak a főleg a női ivarszervek readellenességai. — A gyógyfürdő erdős hegyektől körülvett, szeliktől teljesen védett katlanban fekszik. — Gyógyhatások: Litium és szén-savban gazdag savanyúvíz, és kiváló a szulfidforrások, különösen a kén-savas víz, a mely dr. Hankó tanár vegyelemzése szerint vasozód mennyiségben 18-szorosa a marienbadinak, azonkívül jóval több kén-savat, vasat és gyantát tartalmaz, mint a marienbadi. Legmodernebb berendezésű porcellán, csemént és lápfürdővel, szén-savas fürdők, hidegvízgyógyintézet, villamos víz, (Dr. Gartner módszerre szerint) és villamos fényfürdőkkel. — A lithiumos savanyúvíz és kén-savas víz szulfidok a gyógyfürdő igazgatója által történik. — A szegényebb neozsáta, a számára egy 100 agyra berendezett sanatorium létezik, a melyben a betegek telen 1 frt 08 kr., nyáron pedig 88 kr-ért teljes ellátás, gyógykezelés és a kén-savas ásványvízfürdő használatában részesülnek. Ezen sanatorium a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1899. évi 117,214. sz. korrrendelettel az ország valamennyi törvényhatóságá ak, különösen pedig a betegsegélyező pénztarak figyelmébe lett ajánlva. — Gyógyszertár és posta helyben. Telen-nyáron nyitva. — A fürdő orvosa: Dr. Wosinski István. — Prospektusokkal szolgál.

MEGHIVÁS

a Kőszeg-Szombathelyi h. é. vasut részvénytársaság
1900. évi június hó 16-án délután 3 órákor
Kőszegen a városi tanásteremben tartandó

XVIII. évi rendes közgyűlésére.

Napi rend.

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az 1899. évi üzleti számadás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

2. 12 igazgatósági tag 6 évi-, 2 felügyelő bizottsági rendes és 1 pótag 1 évi időtartamra való választása.

Kőszeg, 1900. évi május hó 10-én.

Az igazgatóság.

As üzleti számadás és mérleg, úgy az igazgatósági, valamint a felügyelő bizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A közgyűlésen ama részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényeiről szóló letétjegyét (20 és 28 §) 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál leteszi. Egy részvényes saját letett részvényei után 20 szavazattal többel nem birhat, egy-nél több meghatalmazást nem vállalhat a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt sem birhat többel 40 szavazattal.

Igazgatósági tagul ama részvényesek választhatók, a kik 10 db. részvény birtokában vannak és azokhoz tulajdonjogukat a 28 § értelmében eszközölt letétmennyezés által bebizonyították.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált; az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az ollalt látható zöld, a törvény-széknel bejegyzett "Thierry"-védjegyvel van ellátva. Főművelésük szerint minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. különlegesen ki-tűnően hat és sebet gyógyít.)

Egy próbásvég hiemenesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcső

(csodakenőcsőnek nevezik)
utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatatlan. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcs-ssel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-szűz, utjabban pedig egy 22 éves rákserű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu min-denféle seb gyógyulásánál.

Próbátégy bérmentre 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utaztatottól és kerüljenek az értékte-len, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféléket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz, Prograd, Pragerhof falú, a Döll vaant mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve
E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes mű-velt államokban bejegyzett védjegyeimnek utaztatát a törvény őrzi.

Isotras, Bredgar, Kopan-haga, Fabrika Sormas, Hlilacé, A. Hérólont, Melus, Szariga, Apot. Leyonet, Nsates, Pharmacie C. Fradet, Kapoly. Felorne, Paris, Pharmacie Francois, I. & B. Place de la Republique, Pharmacie Dapray, II, Rue des francs Bourgeois, Praga, Béma, Corso, Arsenia del Polliciano, Beahat, Pharmacie F. Gerrath, Szarjawa, Esoged, Tomcovár, Trínat, Valencs, Vienna, Búrth.

M.K. EGYSÉTEM
VEGYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

STYRKÁCSFURDOI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ASVANYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCsIBAN.

Az első osztály
Huzása már május 17. és 18-án.
A magyar kir. szab.
OSZTÁLYSORSJÁTÉKNAK

részéről eladásra kerülő eredeti sorsjegyei egyuttal a
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK VÁLTÓÜZLETÉNEK
(Beosztások: 30 millió kor. — Tartalék: 25 millió kor.)
cégnománál, valamint az én bélyegzőmmel is el vannak látva, mi által a rendes és előrekegy lobonyolítás tekintetében
a legnagyobb biztonságot nyújtom.

A fenn nevezett intézettől származó sorsjegyekre esett eddig
mindig a legtöbb nyereség.

A jövő sorsjáték egymás után következő 6 osztályában 100.000 sorsjegy körül 50.000 darab, vagyis a fala 13 millió 160.000 koronával készpénzben sorolatik ki. A legnagyobb nyereség szerencsés esetben — egy millió korona.
A I. osztályú eredeti sorsjegyek árai:
1 egész sorsjegy 12 kor. — 1 fél sorsjegy 6 kor. — 1 negyed sorsjegy 3 kor. — 1 nyolcad sorsjegy 1 1/2 kor.
Játékterveket és huzási leírásokat pontosan küldök.
A megbízásokat megelőző kéri:

FREYBERGER SANDOR, bórkereskedő Kőszeg.

Elismerés az érdemeknek!

Wilhelm Ferenc, a Bécs melletti neunkircheni gyógyszerész urnak Altonából 1897. auguszt. 11-én ezt írják:

En már 70 éves vagyok és 10 év óta üzleti csúzban szenvedtem, továbbá aranyeres bántalmakban és nem tudtam gyógyulást találni. Csak az ön Wilhelm-féle közvényt és csüzelones vértisztító teája szabadított meg engem 3 hét alatt teljesen betegséemtől. Onnek valamint a grofnőnek, kinek köszönet-nyilvánítását az újságban olvastam, ezennel hálás köszönetet mondok.

Teljes tisztelettel
Ackermann Christ.
Altona, Hamburg mellett, Reichenstrasse, 6.
Kapható mindenyógytárban.
Főraktár Kőszegen: **Floderer Jenő**
gyógyszerész urnál, (Csacsinovits-félegyógyászter.)

Legnagyobb nyereség legszerencsésébb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyereség JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyereség legszerencsésébb esetben:
1.000,000 korona
A utazásnyak részletes beosztása a következő:
Korona

1 jutalom	1000000
1 nyer. á	400000
1 ..	200000
3 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
3 ..	60000
1 ..	40000
3 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
3 ..	15000
81 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
99 ..	300
81700 ..	200

15,650 á 170, 130, 100, 80, 40
50,000 nyer. és jut. **13.160,000**

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsésébb lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szab. osztály-sorsjáték legközelebb újból megkezdődik.
100000 sorsjegyre 50000 pénznyereség jut, tehát az oldaltálló nyereségjegyek szerint sorsjegyek felét pénznyereséggel huzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ilyen nagy nyereségeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.
Legnagyobb nyereség szerencsésébb esetben
egy millió korona.

Egészen tizenhárom millió 160.000 korona lesz kibuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
As eredeti sorsjegyek tervezett árai az I. osztályhoz:
egy nyolcad (1/8) frt. — 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) . . . 1.50 . . . 3.—
egy fél (1/2) . . . 3.— . . . 6.—
egy egész (1) . . . 6.— . . . 12.—

Utánvét mellett úgy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre tekintettel arra, hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek
f. é. május hó 17-ig kérünk hozzájuk beküldeni.
Török A. és Tsa.
BANKHÁZ
Budapest, V., Váci-körut 4/a.
Fiók: Múzeumkörut 11.
Sok és nagy nyereséget fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.
Rendelőlevél levágandó.
Török A. és Tarsa föelárusítók Budapest.
Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztály-sorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.
Az összeget ..... korona összegben [utánvételezni kérem] [postautalvánnyal küldöm,] [A nem totazó] [töröndö.]

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen birneven hátszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dorzócsöket alkalmazták kőszegnél, oszma, fagyasztással és megháloknál és az orvosok által bedorzócsökre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi aszszorú hátszer, melynek egy hátszárban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestban. Hívásárús alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebb-berékü utaztat van forgalomban. Ki sem akar megkérődni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegyzése nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
os. és bir. aduári aduálitab.

Kapható Kőszegen: Floderer Jenő gyógyszerárban.